

ÖVERSÄTTNING

PROTOKOLL

för att eliminera olaglig handel med tobaksvaror

Ingress

PARTERNA I DETTA PROTOKOLL,

SOM BEAKTAR att Världshälsoförsamlingen vid sitt femtiosjätte möte den 21 maj 2003 med konsensus antog WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, som trädde i kraft den 27 februari 2005,

SOM ERKÄNNER att WHO:s ramkonvention om tobakskontroll är en av de Förenta nationernas konventioner som ratificerats snabbast och ett grundläggande verktyg för att uppnå Världshälsoorganisationens mål,

SOM ERINRAR om ingressen till stadgan för Världshälsoorganisationen, i vilken förklaras att åtnjutande av bästa uppnåeliga hälsa är en grundläggande rättighet för varje människa, oavsett ras, religion, politisk uppfattning, ekonomiska eller sociala förhållanden,

SOM ÄVEN ÄR FAST BESLUTNA att ge prioritet åt sin rätt att skydda folkhälsan,

SOM ÄR DJUPT OROADE över att den olagliga handeln med tobaksvaror bidrar till att sprida den epidemiska utbredningen av tobakskonsumtionen, som är ett globalt problem med allvarliga konsekvenser för folkhälsan och som kräver att effektiva, lämpliga och omfattande åtgärder vidtas på nationell och internationell nivå,

SOM VIDARE ERKÄNNER att olaglig handel med tobaksvaror undergräver pris- och skatteåtgärder som är utformade för att stärka tobakskontrollen och därigenom gör tobaksvaror mer tillgängliga och prismässigt överkomliga,

SOM ÄR ALLVARLIGT OROADE över de negativa effekter som mer tillgängliga och överkomliga tobaksvaror som är föremål för olaglig handel har på människors hälsa och välmående, särskilt för unga, fattiga och andra sårbara grupper,

SOM ÄR ALLVARLIGT OROADE över de oproportionerligt stora ekonomiska och sociala konsekvenserna av den olagliga handeln med tobaksvaror i utvecklingsländer och länder med övergångsekonomier,

SOM ÄR MEDVETNA om behovet av att utveckla vetenskaplig, teknisk och institutionell kapacitet att planera och genomföra lämpliga åtgärder på nationell, regional och internationell nivå för att eliminera alla former av olaglig handel med tobaksvaror,

SOM ERKÄNNER att tillgången till resurser och relevant teknik är av stor betydelse för att öka parternas förmåga, särskilt i utvecklingsländer och länder med övergångsekonomier, att eliminera alla former av olaglig handel med tobaksvaror,

SOM ÄVEN ERKÄNNER att även om frizoner har etablerats för att underlätta den lagliga handeln, har de använts för att underlätta globaliseringen av den olagliga handeln med tobaksvaror, både för olaglig transitering av smugglade varor och för tillverkning av olagliga tobaksvaror,

SOM ÄVEN ERKÄNNER att olaglig handel med tobaksvaror undergräver parternas ekonomier och påverkar deras stabilitet och säkerhet negativt,

SOM ÄVEN ÄR MEDVETNA om att olaglig handel med tobaksvaror genererar finansiella vinster som används för att finansiera gränsöverskridande brottslig verksamhet, vilket strider mot regeringarnas mål,

SOM ERKÄNNER att den olagliga handeln med tobaksvaror undergräver hälsomål, innebär en ytterligare påfrestning för hälsovårdssystemen och medför intäktsförluster för parternas ekonomier,

SOM ERINRAR om artikel 5.3 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, i vilken parterna enas om att när de fastställer och genomför sin folkhälsopolitik i fråga om tobakskontroll ska de, i enlighet med nationell lagstiftning, agera för att skydda denna politik från påverkan av kommersiella och andra intressen inom tobaksindustrin,

SOM BETONAR behovet av att vara vaksam på varje åtgärd från tobaksindustrins sida för att underminera eller förvanska insatser för att bekämpa olaglig handel med tobaksvaror och behovet av att hålla sig informerad om sådana aktiviteter hos tobaksindustrin som kan få negativa återverkningar för insatser för att bekämpa olaglig handel med tobaksvaror,

SOM ERINRAR om artikel 6.2 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, som uppmanar parterna att förbjuda eller begränsa, beroende på vilket som är lämpligt, internationella resandes inköp och/eller import av tobaksvaror som är befriade från skatter och tullar,

SOM DESSUTOM ERKÄNNER att tobak och tobaksvaror som är föremål för internationell transitering och omlastning skapar möjligheter till olaglig handel,

SOM BEAKTAR att effektiva åtgärder för att förhindra och bekämpa olaglig handel med tobaksvaror kräver ett heltäckande, internationellt angreppssätt till och ett nära samarbete om alla aspekter av olaglig handel, inbegripet i förekommande fall olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning,

SOM ERINRAR OM OCH BETONAR vikten av andra relevanta internationella överenskommelser såsom Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, Förenta nationernas konvention mot korruption och Förenta nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen samt skyldigheten för parterna i dessa konventioner att där så är lämpligt tillämpa de relevanta bestämmelserna i dessa konventioner på olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning, och som uppmanar de parter som ännu inte har blivit parter i de konventionerna att överväga att bli det,

SOM ERKÄNNER behovet att bygga upp ett ökat samarbete mellan sekretariatet för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll och Förenta nationernas drog- och brottsbekämpningsbyrå, Världstullorganisationen och andra organ, enligt vad som är lämpligt,

SOM ERINRAR om artikel 15 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, i vilken parterna bland annat erkänner att eliminering av alla former av olaglig handel med tobaksvaror, inbegripet smuggling och olaglig framställning, utgör fundamentala delar av tobakskontrollen,

SOM BEAKTAR att detta protokoll inte avser att behandla frågor som rör immateriella rättigheter, och

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att en komplettering av WHO:s ramkonvention om tobakskontroll i form av ett omfattande protokoll kommer att vara en kraftfull och effektiv metod för att motverka den olagliga handeln med tobaksvaror och dess allvarliga konsekvenser,

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE.

DEL I

INLEDNING

Artikel 1

Definitioner

1. *förmedling*: att agera som en agent för andra, såsom vid förhandling om kontrakt, inköp eller försäljning mot arvode eller provision.
2. *cigarett*: en rulle av skuren tobak som är avsedd att rökas och som är omsluten av cigarettpapper. Detta omfattar inte specifika regionala produkter såsom bidis, ang hoon eller andra liknande produkter som kan omslutas med papper eller blad. Vid tillämpningen av artikel 8 omfattar *cigarett* också finskuren rulltobak som används för att göra en cigarett.
3. *konfiskering*, som i förekommande fall omfattar förverkande: bestående berövande av egendom efter beslut av domstol eller annan behörig myndighet.

4. *kontrollerad leverans*: metoden att tillåta att en olaglig eller misstänkt försändelse förs ut ur, genom eller in i en eller flera staters territorium med de behöriga myndigheternas vetskap och under deras övervakning i avsikt att man ska kunna utreda brott och identifiera personer som är delaktiga i brottet.
5. *frizon*: del av en parts territorium inom vilken införda varor, vad importtullar och skatter beträffar, generellt anses befinna sig utanför tullområdet.
6. *olaglig handel*: varje handlande eller beteende som är förbjudet i lag och som avser framställning, frakt, mottagande, innehav, distribution, försäljning eller inköp, inbegripet varje handlande eller beteende som är avsett att underlätta sådana aktiviteter.
7. *licens*: tillstånd från en behörig myndighet efter ingivande av erforderlig ansökan eller annan dokumentation till den behöriga myndigheten.
8.
 - a) *tillverkningsutrustning*: maskiner som är utformade eller anpassade för att användas för tillverkning av tobaksvaror och är en integrerad del av tillverkningsprocessen ⁽¹⁾.
 - b) *varje del av denna*, i samband med tillverkningsutrustning: varje identifierbar del som är unik för den tillverkningsprocess som används vid tillverkningen av tobaksvaror.
9. *part*: om inte annat framgår av sammanhanget, en part i detta protokoll.
10. *personuppgifter*: all information som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person.
11. *regional organisation för ekonomisk integration*: en organisation som består av flera självständiga stater och till vilken dessa medlemsstater har överfört behörighet i ett antal frågor, inbegripet behörigheten att fatta bindande beslut för sina medlemsstater i dessa frågor ⁽²⁾.
12. *leveranskedja* omfattar tillverkning av tobaksvaror och tillverkningsutrustning samt import eller export av tobaksvaror och tillverkningsutrustning och kan i lämpliga fall utsträckas till att även omfatta en eller flera av följande verksamheter om en part beslutar detta:
 - a) Detaljhandel med tobaksvaror.
 - b) Odling av tobak, med undantag för småskaliga odlare, jordbrukare och producenter.
 - c) Transport av kommersiella kvantiteter tobaksvaror eller tillverkningsutrustning, och
 - d) Grossisthandel, förmedling, lagring eller distribution av tobak och tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
13. *tobaksvaror*: produkter som helt eller delvis är framställda med tobaksblad som råvara och som är avsedda att rökas, sugas på, tuggas eller snusas.
14. *följa och spåra varor*: systematisk övervakning och rekonstruktion utförd av behöriga myndigheter eller varje annan person som agerar på deras vägnar av den väg eller den rörelse föremål tagit genom leveranskedjan, enligt vad som anges i artikel 8.

Artikel 2

Förhållandet mellan detta protokoll och andra överenskommelser och rättsliga instrument

1. De bestämmelser i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll som gäller dess protokoll ska vara tillämpliga på detta protokoll.

⁽¹⁾ Parterna får för detta ändamål i tillämpliga fall införa en hänvisning till Världstullorganisationens harmoniserade system för beskrivning och kodifiering av varor och tjänster.

⁽²⁾ I tillämpliga fall avses med *nationella* eller *inhemska* också en hänvisning till regionala organisationer för ekonomisk integration.

2. Parter som har ingått den typ av överenskommelser som anges i artikel 2 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll ska meddela sådana överenskommelser till partsmötet genom konventionens sekretariat.

3. Ingenting i detta protokoll ska påverka en parts rättigheter och skyldigheter i enlighet med någon annan internationell konvention, något annat fördrag eller någon annan internationell överenskommelse som är i kraft för den parten och som denna anser ha större förutsättningar att uppnå målet att eliminera olaglig handel med tobaksvaror.

4. Ingenting i detta protokoll ska påverka andra rättigheter och skyldigheter och annat ansvar som innehas av parterna enligt internationell rätt, inbegripet Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Artikel 3

Syfte

Syftet med detta protokoll är att eliminera alla former av olaglig handel med tobaksvaror i enlighet med villkoren i artikel 15 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

DEL II

ALLMÄNNA SKYLDIGHETER

Artikel 4

Allmänna skyldigheter

1. Utöver bestämmelserna i artikel 5 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll ska parterna
 - a) anta och genomföra verkningsfulla åtgärder för att kontrollera eller reglera leveranskedjan för varor som omfattas av detta protokoll i syfte att förebygga, avskräcka från, upptäcka, utreda och lagföra olaglig handel med sådana varor och de ska samarbeta med varandra för detta ändamål,
 - b) vidta alla nödvändiga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning för att öka effektiviteten hos sina behöriga myndigheter och enheter, inbegripet tull- och polismyndigheter, som är ansvariga för att förebygga, avskräcka från, upptäcka, utreda, lagföra och eliminera alla former av olaglig handel med varor som omfattas av detta protokoll,
 - c) anta verkningsfulla åtgärder för att underlätta eller erhålla tekniskt och finansiellt stöd, kapacitetsuppbyggnad och internationellt samarbete i syfte att uppnå målen för detta protokoll samt säkerställa att information som ska utbytas enligt detta protokoll är tillgänglig för de behöriga myndigheterna och att utbytet av sådan information sker på ett säkert sätt,
 - d) nära samarbeta med varandra, i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och sina administrativa system, för att öka effektiviteten av brottsbekämpande åtgärder som vidtas för att bekämpa de rättsstridiga handlanden, inbegripet straffbelagda gärningar, som fastställs i enlighet med artikel 14 i detta protokoll,
 - e) samarbeta och kommunicera, där så är lämpligt, med relevanta regionala och internationella mellanstatliga organisationer när det gäller ett säkert ⁽¹⁾ utbyte av information som omfattas av detta protokoll i syfte att främja ett effektivt genomförande av protokollet, och
 - f) inom ramen för de medel och resurser de förfogar över, samarbeta för att uppbringa finansiella resurser för ett effektivt genomförande av detta protokoll genom bilaterala och multilaterala finansieringsmekanismer.
2. Parterna ska, när de fullgör sina skyldigheter enligt detta protokoll, säkerställa största möjliga öppenhet när det gäller sitt eventuella samröre med tobaksindustrin.

(¹) Ett säkert informationsutbyte mellan två parter står emot avlyssning och manipulation (förfalskning). Information som utbyts mellan två parter kan med andra ord inte läsas eller ändras av en tredje part.

Artikel 5

Skydd av personuppgifter

Parterna ska när de genomför detta protokoll skydda enskilda personers personuppgifter, oberoende av deras nationalitet eller hemvist, i enlighet med nationell lagstiftning och med beaktande av internationella standarder för skydd av personuppgifter.

DEL III

KONTROLL AV LEVERANSKEDJAN

Artikel 6

Licens, likvärdigt godkännande eller kontrollsystem

1. För att uppnå målen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll och i syfte att eliminera olaglig handel med tobaksvaror och tillverkningsutrustning ska varje part förbjuda varje fysisk eller juridisk person från att bedriva följande verksamheter om detta inte sker enligt en licens eller ett likvärdigt godkännande (nedan kallade *licens*) som beviljats, eller enligt ett kontrollsystem som tillämpas, av en behörig myndighet i enlighet med nationell lagstiftning:

- a) Tillverkning av tobaksvaror och tillverkningsutrustning.
- b) Import eller export av tobaksvaror och tillverkningsutrustning.

2. Varje part ska sträva efter att bevilja licens till varje fysisk eller juridisk person som bedriver följande verksamheter, i den mån det anses lämpligt och om dessa verksamheter inte är förbjudna enligt nationell lagstiftning:

- a) Detaljhandel med tobaksvaror.
- b) Odling av tobak, med undantag för småskaliga odlare, jordbrukare och producenter.
- c) Transport av kommersiella kvantiteter tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- d) Grossisthandel, förmedling, lagring eller distribution av tobak och tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.

3. För att säkerställa ett effektivt licensieringssystem ska varje part

- a) inrätta eller utse en eller flera behöriga myndigheter som ska utfärda, förnya, tillfälligt avbryta, återkalla och/eller dra in licenser att bedriva de verksamheter som anges i punkt 1, med förbehåll för bestämmelserna i detta protokoll och i enlighet med sin nationella lagstiftning,
- b) kräva att varje licensansökan innehåller all erforderlig information om sökanden, vilken i tillämpliga fall bör omfatta
 - i) om sökanden är en fysisk person, information om dennes identitet, inbegripet fullständigt namn, firmanamn, bolagsregistreringsnummer (om sådant finns), tillämpliga skatteregistreringsnummer (om sådana finns) och all annan information som möjliggör identifiering,
 - ii) om sökanden är en juridisk person, information om dess identitet, inbegripet fullständigt juridiskt namn, firmanamn, bolagsregistreringsnummer, datum och plats för bolagets bildande, huvudkontorets plats och huvudsaklig verksamhetsplats, tillämpliga skatteregistreringsnummer, kopior av bolagsordning eller likvärdiga handlingar, uppgift om dess dotterbolag, namn på dess direktörer och på dess rättsliga företrädare och all annan information som möjliggör identifiering,
 - iii) exakta uppgifter om var tillverkningsenhet(er), lager och produktionskapacitet för den verksamhet som sökanden bedriver är belägna,

- iv) närmare uppgifter om de tobaksvaror och den tillverkningsutrustning som omfattas av ansökan, såsom produktbeskrivning, namn, registrerat varumärke om sådant finns, design, märke, modell eller fabrikat och tillverkningsutrustningens serienummer,
 - v) beskrivning av var tillverkningsutrustning kommer att installeras och användas,
 - vi) dokumentation eller en förklaring angående eventuella kriminalregister,
 - vii) fullständig identifiering av de bankkonton som är avsedda att användas för de relevanta transaktionerna och andra relevanta betalningsuppgifter, och
 - viii) en beskrivning av den avsedda användningen och den avsedda försäljningsmarknaden för tobaksvarorna, där särskilt uppmärksamhet läggs vid att se till att produktionen eller utbudet av tobaksvaran står i proportion till den efterfrågan som rimligen kan förväntas,
- c) övervaka och samla in, i förekommande fall, de avgifter som kan tas ut och överväga att använda dem för en effektiv förvaltning och tillämpning av licenssystemet eller för folkhälsan eller någon annan därtill knuten verksamhet i enlighet med nationell lagstiftning,
 - d) vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, upptäcka och utreda varje oegentligt eller bedrägligt förfarande i samband med driften av licenssystemet,
 - e) vid behov vidta åtgärder såsom regelbunden översyn, förnyelse, inspektion eller revision av licenser,
 - f) vid behov fastställa en tidsram för när licenser löper ut och för förnyad ansökan eller uppdatering av informationen i ansökan,
 - g) ålägga varje fysisk eller juridisk person som innehar en licens att informera den behöriga myndigheten på förhand om förändringar i lokaliseringen av deras verksamhet eller väsentliga ändringar av information som är relevant för de verksamheter som omfattas av licensen,
 - h) ålägga varje fysisk eller juridisk person som innehar en licens att informera den behöriga myndigheten om förvärv eller bortskaffande av tillverkningsutrustning, så att myndigheten kan vidta lämpliga åtgärder, och
 - i) säkerställa att förstöring av sådan tillverkningsutrustning eller varje del av denna äger rum under överinseende av den behöriga myndigheten.

4. Varje part ska se till att licenser inte får tilldelas och/eller överföras utan att den information som anges i punkt 3 har tagits emot från den föreslagna licensinnehavaren och utan förhandsgodkännande av den behöriga myndigheten.

5. Fem år efter det att detta protokoll har trätt i kraft ska partsmötet vid sitt nästa möte se till att evidensbaserad forskning utförs för att fastställa om det finns någon produktionsfaktor som är av avgörande betydelse för tillverkningen av tobaksvaror och som är identifierbar och kan bli föremål för en effektiv kontrollmekanism. Partsmötet ska på grundval av denna forskning överväga lämpliga åtgärder.

Artikel 7

Tillbörlig aktsamhet

1. Varje part ska i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och med målen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll kräva att alla fysiska och juridiska personer som är aktiva i leveranskedjan för tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning

- a) visar tillbörlig aktsamhet före inledandet och under loppet av en affärsförbindelse,

- b) övervakar försäljningen till sina kunder för att se till att kvantiteterna står i proportion till efterfrågan för sådana varor inom deras avsedda försäljningsmarknad eller användning, och
- c) rapporterar till de behöriga myndigheterna om varje bevis för att kunden bedriver verksamheter i strid med dess skyldigheter enligt detta protokoll.
2. Tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 ska, enligt vad som är tillämpligt och i överensstämmelse med partens nationella lagstiftning och målen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, omfatta bland annat krav på identifiering av kunder, såsom genom att erhålla och uppdatera information om följande:
- a) Information genom vilken det fastställs att den fysiska eller juridiska personen innehar en licens i enlighet med artikel 6.
- b) Om kunden är en fysisk person, information om dennes identitet, inbegripet fullständigt namn, firmanamn, bolagsregistreringsnummer (om sådant finns), tillämpliga skatteregistreringsnummer (om sådana finns) och kontroll av hans eller hennes officiella identifiering.
- c) Om kunden är en juridisk person, information om dess identitet, inbegripet fullständigt namn, firmanamn, bolagsregistreringsnummer, datum och plats för bolagets bildande, huvudkontorets plats och huvudsaklig verksamhetsplats, tillämpliga skatteregistreringsnummer, kopior av bolagsordning eller likvärdiga handlingar, uppgift om dess dotterbolag, namn på dess direktörer och på dess rättsliga företrädare och kontroll av dess officiella identifiering.
- d) En beskrivning av den avsedda användningen och den avsedda försäljningsmarknaden för tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- e) En beskrivning av var tillverkningsutrustning kommer att installeras och användas.
3. Tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 kan omfatta krav på krav på identifiering av kunder, såsom genom att erhålla och uppdatera information om följande:
- a) Dokumentation eller en förklaring angående eventuella kriminalregister.
- b) Identifiering av de bankkonton som är avsedda att användas vid transaktioner.
4. Varje part ska på grundval av den information som rapporteras enligt punkt 1 c vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att skyldigheterna enligt detta protokoll iakttas, vilket kan omfatta att blockera en kund inom partens jurisdiktion, såsom detta definieras i nationell lagstiftning.

Artikel 8

Följa och spåra varor

1. För att ytterligare säkra leveranskedjan och bistå i utredningar av olaglig handel med tobaksvaror är parterna eniga om att inom fem år från ikraftträdandet av detta protokoll inrätta ett globalt system för att följa och spåra varor, som består av nationella och/eller regionala system för att följa och spåra varor och en global samlingspunkt för informationsutbyte belägen hos sekretariatet för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, vilken är tillgänglig för alla parter och ger dem möjlighet att göra förfrågningar och ta emot relevant information.
2. Varje part ska i enlighet med denna artikel inrätta ett system för att följa och spåra varor, som kontrolleras av parten, för alla tobaksvaror som tillverkas på eller importeras till dess territorium, med beaktande av partens egna nationella eller regionala särskilda behov och bästa tillgängliga praxis.
3. För att möjliggöra att varor följs och spåras på ett verkkningsfullt sätt ska varje part kräva att en unik, säker och icke-borttagbar identifieringsmärkning (nedan kallade *unik identifieringsmärkning*), såsom koder eller stämplars, anbringas på eller utgör en del av alla paket och förpackningar och alla former av yttre förpackning för cigaretter inom en period av fem år och för andra tobaksvaror inom en period av tio år från den dag då detta protokoll trädde i kraft för den parten.

10. Varje part ska kräva att det tillämpliga systemet för att följa och spåra varor ytterligare utvecklas och utvidgas så att det tillämpas fram till dess att alla tullar och relevanta skatter har tagits ut och, i förekommande fall, andra skyldigheter har fullgjorts vid platsen för tillverkning, import eller frisläppande från tull- eller punktskattekontroll.
11. Parterna ska samarbeta med varandra och med behöriga internationella organisationer, enligt gemensam överenskommelse, när det gäller att dela och utveckla bästa praxis för system för att följa och spåra varor, inbegripet
- underlättande av utveckling, överföring och förvärv av förbättrad teknik för att följa och spåra varor, inklusive kunskaper, färdigheter, kapacitet och sakkunskap,
 - stöd till program för utbildning och kapacitetsutbyggnad för parter som anger ett sådant behov, och
 - vidareutveckling av tekniken för att märka och skanna paket och förpackningar av tobaksvaror för att göra den information som anges i punkt 4 tillgänglig.
12. Skyldigheter som ålagts en part får inte utföras av eller delegeras till tobaksindustrin.
13. Varje part ska se till att dess behöriga myndigheter när de deltar i ordningen för att följa och spåra varor samverkar med tobaksindustrin och företrädare för tobaksindustrins intressen endast i den utsträckning det är absolut nödvändigt för att genomföra denna artikel.
14. Varje part får kräva att tobaksindustrin ska stå för kostnader som har samband med partens skyldigheter enligt denna artikel.

Artikel 9

Registerföring

1. Varje part ska vid behov kräva att alla fysiska och juridiska personer som är verksamma inom leveranskedjan av tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning för fullständiga och korrekta register över alla relevanta transaktioner. Sådana register måste möjliggöra en fullständig redovisning av de material som använts vid produktionen av tobaksvarorna.
2. Varje part ska vid behov kräva att personer som beviljats licens i enlighet med artikel 6 på begäran ska lämna följande information till de behöriga myndigheterna:
- Allmän information om marknadsvolymer, trender, prognoser och annan relevant information.
 - Information om de kvantiteter tobaksvaror och tillverkningsutrustning som licensinnehavaren har i sin besittning, i sitt förvar eller under sin kontroll i lager, i skatteupplägg eller tullager enligt uppskovsförfaranden vid transitering eller omlastning eller punktskatteuppskov från och med dagen för förfrågan.
3. Vad gäller tobaksvaror och tillverkningsutrustning som säljs eller tillverkas på en parts territorium för export, eller som är föremål för transitering eller omlastning under punktskatteuppskov på partens territorium, ska varje part beroende på vad som är tillämpligt kräva att personer som beviljats licens i enlighet med artikel 6 på begäran lämnar följande information till de behöriga myndigheterna i avgångslandet (elektroniskt om sådan infrastruktur finns) vid den tidpunkt då varorna eller utrustningen lämnar deras kontroll:
- Datum för avsändande från den sista platsen för fysisk kontroll över varorna.
 - Närmare uppgifter om de transporterade varorna (inbegripet märke, mängd, lager).
 - Avsedd transportväg och destination.
 - Identiteten på den eller de fysiska eller juridiska personer som varorna sänds till.
 - Transportsätt, inbegripet transportörens identitet.

- f) Förväntat ankomstdatum för sändningen vid den avsedda destinationen.
- g) Avsedd marknad för detaljhandelsförsäljning eller användning.
4. Om det är möjligt ska varje part, i enlighet med sin nationella lagstiftning, kräva att detaljhandlare och tobaksodlare, med undantag för traditionella odlare som arbetar på icke-kommersiell grund, för fullständiga och korrekta register över alla relevanta transaktioner som de företar.
5. Vid tillämpningen av punkt 1 ska varje part anta effektiva lagstiftningsåtgärder, exekutiva, administrativa eller andra åtgärder för att kräva att alla register
- a) bevaras i minst fyra år,
- b) hålls tillgängliga för de behöriga myndigheterna, och
- c) förs i det format som krävs av de behöriga myndigheterna.
6. Varje part ska där så är lämpligt och med förbehåll för nationell lagstiftning inrätta ett system för att med andra parter utbyta uppgifter som finns i alla register som förs i enlighet med denna artikel.
7. Parterna ska sträva efter att samarbeta med varandra och med behöriga internationella organisationer för att gradvis dela och utveckla förbättrade system för registerföring.

Artikel 10

Säkerhetsåtgärder och förebyggande åtgärder

1. Varje part ska där så är lämpligt och i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och med målen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll kräva att alla fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 6 vidtar de åtgärder som krävs för att förebygga att tobaksvaror avleds till olagliga handelskanaler, bland annat att
- a) rapportera till de behöriga myndigheterna om
- i) gränsöverskridande överföringar av kontanter till belopp som fastställts i nationell lagstiftning eller gränsöverskridande betalningar in natura, och
- ii) alla "misstänkta transaktioner", och
- b) tillhandahålla tobaksvaror och tillverkningsutrustning endast i sådana mängder som står i proportion till efterfrågan på sådana varor på den avsedda marknaden för detaljhandelsförsäljning eller användning.
2. Varje part ska där så är lämpligt och i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och med målen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll kräva att betalningar för transaktioner som genomförs av fysiska eller juridiska personer som omfattas av artikel 6 endast får tillåtas i den valuta och till de belopp som anges på fakturan och endast med lagliga betalningssätt från finansinstitut som är belägna på territoriet för den avsedda marknaden och att betalningar inte får ske genom några andra alternativa överföringssystem.
3. En part får kräva att betalningar som utförs av fysiska eller juridiska personer som omfattas av artikel 6 för material som använts för tillverkning av tobaksvaror inom dess jurisdiktion endast får tillåtas i den valuta och till de belopp som anges på fakturan och endast med lagliga betalningssätt från finansinstitut som är belägna på territoriet för den avsedda marknaden och att betalningar inte får ske genom några andra alternativa överföringssystem.
4. Varje part ska se till att överträdelse av kraven i denna artikel är föremål för lämpliga straffrättsliga, civilrättsliga eller administrativa förfaranden och effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, som i förekommande fall omfattar att tillfälligt avbryta eller dra in en licens.

*Artikel 11***Försäljning via internet, telekommunikationer och annan framväxande teknik**

1. Varje part ska kräva att alla fysiska och juridiska personer som genomför transaktioner som avser försäljning av tobaksvaror via internet, telekommunikationer eller annan framväxande teknik ska iaktta alla relevanta skyldigheter i detta protokoll.
2. Varje part ska överväga att förbjuda detaljhandelsförsäljning av tobaksvaror via internet, telekommunikationer eller annan framväxande teknik.

*Artikel 12***Frizoner och internationell transitering**

1. Varje part ska inom tre år från den dag då detta protokoll trädde i kraft för den parten genomföra effektiva kontroller av all tillverkning av och alla transaktioner med tobak och tobaksvaror i frizoner, med användning av alla relevanta åtgärder som anges i detta protokoll.
2. Det ska dessutom vara förbjudet att sammanblanda tobaksvaror med icke-tobaksvaror i en och samma container eller liknande transportenhet vid tidpunkten för bortförandet från frizoner.
3. Varje part ska i enlighet med nationell lagstiftning anta och tillämpa kontroll- och verifieringsåtgärder på internationell transitering och omlastning inom dess territorium av tobaksvaror och tillverkningsutrustning i överensstämmelse med bestämmelserna i detta protokoll, i syfte att förebygga olaglig handel med sådana varor.

*Artikel 13***Tullfri försäljning**

1. Varje part ska genomföra effektiva åtgärder för att alla relevanta bestämmelser i detta protokoll ska omfatta all tullfri försäljning, med beaktande av artikel 6 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.
2. Senast fem år efter det att detta protokoll har trätt i kraft ska partsmötet vid sitt nästa möte se till att evidensbaserad forskning utförs för att fastställa omfattningen av olaglig handel med tobaksvaror i form av tullfri försäljning av sådana varor. Partsmötet ska på grundval av denna forskning överväga lämpliga åtgärder.

DEL IV

ÖVERTRÄDELSER*Artikel 14***Rättsstridigt handlande, inbegripet straffbelagda gärningar**

1. Varje part ska, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att i sin nationella lagstiftning fastställa att följande handlanden är rättsstridiga:
 - a) Tillverkning, grossisthandel, förmedling, försäljning, transport, distribution, lagring, försändelse, import eller export av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning som sker i strid med bestämmelserna i detta protokoll.

- b) i) Tillverkning, grossisthandel, förmedling, försäljning, transport, distribution, lagring, försändelse, import eller export av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning utan betalning av tillämpliga tullar, skatter och andra avgifter eller utan anbringande av tillämpliga skattmärken, unika identifieringsmärkningar eller andra erforderliga märken eller etiketter.
- ii) All annan smuggling eller försök till smuggling av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning som inte omfattas av led b i.
- c) i) Alla andra former av olaglig tillverkning av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning eller tobaksförpackningar som är försedda med falska skattmärken, unika identifieringsmärkningar eller andra erforderliga märken eller etiketter.
- ii) Grossisthandel, förmedling, försäljning, transport, distribution, lagring, försändelse, import eller export av olagligen tillverkad tobak, olagliga tobaksvaror, varor som är försedda med falska skattmärken och/eller andra erforderliga märken eller etiketter, eller olaglig tillverkningsutrustning.
- d) Att blanda tobaksvaror med icke-tobaksvaror under leveranskedjans lopp i syfte att förtäcka eller dölja tobaksvaror.
- e) Att sammanblanda tobaksvaror med icke-tobaksvaror i strid med artikel 12.2 i detta protokoll.
- f) Att använda internet, telekommunikationer eller annan framväxande teknik för försäljning av tobaksvaror i strid med detta protokoll.
- g) Att en person som innehar licens i enlighet med artikel 6 erhåller tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning från en person som bör ha licens i enlighet med artikel 6 men inte har det.
- h) Att hindra en offentlig tjänsteman eller en bemyndigad tjänsteman i utövandet av dennes uppgifter som avser att förebygga, avskräcka från, upptäcka, utreda eller eliminera olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- i) i) Att lämna förklaringar som är falska, vilseledande eller ofullständiga eller att underlåta att lämna begärd information till en offentlig tjänsteman eller en bemyndigad tjänsteman vid utövandet av dennes uppgifter som avser att förebygga, avskräcka från, upptäcka, utreda eller eliminera olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning, om detta inte strider mot rätten att inte kompromettera sig själv.
- ii) Att lämna felaktiga deklARATIONER på officiella formulär angående beskrivning, kvantitet eller värde av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning eller annan information som anges i protokollet för att
- a) undandra sig att betala tillämpliga tullar, skatter och andra avgifter, eller
- b) föregripa kontrollåtgärder för att förebygga, avskräcka från, upptäcka, utreda eller eliminera olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- iii) Att underlåta att skapa eller föra register som omfattas av detta protokoll eller att föra falska register.
- j) Tvätt av vinning av det rättsstridiga handlande som straffbeläggs enligt punkt 2.

2. Varje part ska med förbehåll för de grundläggande principerna i sin nationella lagstiftning fastställa vilka av de rättsstridiga handlingar som anges i punkt 1, eller vilka andra handlingar som rör olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning i strid med bestämmelserna i detta protokoll, som ska vara straffbelagda gärningar och de ska anta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som krävs för att ge verkan åt detta fastställande.

3. Varje part ska meddela sekretariatet för detta protokoll vilka av de rättsstridiga handlingar som anges i punkterna 1 och 2 som parten har fastställt vara en straffbelagd gärning i enlighet med punkt 2 och ska förse sekretariatet med kopior av den lagstiftning, eller en beskrivning av den, som ger verkan åt punkt 2 och av senare ändringar av denna lagstiftning.

4. För att stärka det internationella samarbetet när det gäller att bekämpa de straffbelagda gärningar som avser olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning, uppmanas parterna att se över sin nationella lagstiftning om penningtvätt, ömsesidig rättslig hjälp och utlämning, med beaktande av relevanta konventioner som de är parter i, för att säkerställa att lagstiftningen medger ett effektivt genomförande av bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 15

Juridiska personers ansvarighet

1. Varje part ska i överensstämmelse med sina rättsliga principer anta nödvändiga åtgärder för att fastställa juridiska personers ansvar för det rättsstridiga handlande, inbegripet gärningar som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 i detta protokoll.
2. Med förbehåll för varje parts rättsliga principer kan juridiska personers ansvar vara straffrättsligt, civilrättsligt eller administrativt.
3. Denna ansvarighet ska inte påverka ansvaret för de fysiska personer som har utfört det rättsstridiga handlandet eller begått den gärning som straffbeläggs i enlighet med nationell lag eller annan författning och artikel 14 i detta protokoll.

Artikel 16

Lagföring och sanktioner

1. Varje part ska i enlighet med nationell lagstiftning anta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att fysiska och juridiska personer som hålls ansvariga för det rättsstridiga handlande, inbegripet gärningar som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 i detta protokoll, är föremål för effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga sanktioner, inbegripet penningssanktioner.
2. Varje part ska sträva efter att se till att skönmässiga befogenheter enligt dess nationella lagstiftning vid lagföring av personer för det rättsstridiga handlande, inbegripet gärningar som straffbeläggs i enlighet artikel 14, utövas på ett sådant sätt att de brottsbekämpande åtgärderna avseende sådant rättsstridigt handlande, inbegripet straffbelagda gärningar, blir så effektiva som möjligt och med vederbörlig hänsyn tagen till behovet av att avskräcka från sådant rättsstridigt handlande, inbegripet straffbelagda gärningar.
3. Ingenting i detta protokoll ska påverka principen om att beskrivningen av det rättsstridiga handlandet, inbegripet gärningar som straffbeläggs i enlighet med detta protokoll, och av tillämpliga rättsliga försvar eller andra rättsprinciper som kontrollerar ett handlandes lagenlighet uteslutande regleras av en parts nationella lagstiftning och att sådant rättsstridigt handlande, inbegripet straffbelagda gärningar, ska lagföras och bestraffas i enlighet med denna lagstiftning.

Artikel 17

Ersättning för beslag

Parterna bör i enlighet med sin nationella lagstiftning överväga att anta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som är nödvändiga för att bemyndiga behöriga myndigheter att ta ut ett belopp som står i proportion till förlorade skatter och tullar från producenten, tillverkaren, distributören, importören eller exportören av tobak, tobaksvaror och/eller tillverkningsutrustning som beslagtogs.

*Artikel 18***Bortskaffande eller förstöring**

All tobak, alla tobaksvaror och all tillverkningsutrustning som konfiskerats ska förstöras med användning av miljövänliga metoder i största möjliga utsträckning, eller bortskaffas i enlighet med nationell lagstiftning.

*Artikel 19***Särskilda utredningsmetoder**

1. Om det är tillåtet enligt grundprinciperna i dess nationella rättsordning ska varje part, inom ramen för sina möjligheter och enligt de villkor som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, vidta nödvändiga åtgärder för att tillåta ändamålsenlig användning av kontrollerade leveranser och, när det bedöms vara lämpligt, användning av andra särskilda utredningsmetoder såsom elektronisk övervakning eller annan slags övervakning och operationer under täckmantel, av dess behöriga myndigheter inom dess territorium, i syfte att effektivt bekämpa olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning.

2. I syfte att utreda de gärningar som straffbeläggs i enlighet med artikel 14, uppmuntras parterna att om så är nödvändigt ingå lämpliga bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om användning av de metoder som avses i punkt 1 i internationellt samarbete.

3. I avsaknad av avtal eller överenskommelse enligt punkt 2 ska beslut om att tillämpa sådana särskilda utredningsmetoder på det internationella planet grundas på varje särskilt fall och kan, om så erfordras, avse ekonomiska överenskommelser och samförståndslösningar beträffande berörda parters utövande av domsrätt.

4. Parterna erkänner vikten av, och behovet av, internationellt samarbete och bistånd på detta område och ska samarbeta med varandra och med internationella organisationer när det gäller att utveckla kapacitet att uppnå målen i denna artikel.

DEL V

INTERNATIONELLT SAMARBETE*Artikel 20***Allmänt informationsutbyte**

1. I syfte att uppnå målen för detta protokoll ska parterna som en del av rapporteringsinstrumentet enligt WHO:s ramkonvention om tobakskontroll rapportera relevant information, med förbehåll för nationell lagstiftning och där så är lämpligt, om bland annat följande:

- a) Sammanställda uppgifter om beslag av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning, mängd, värdet av beslagtagna varor, varubeskrivningar, tillverkningsdatum och -orter samt undandragna skatter.
- b) Import, export, transitering, beskattad och skattefri försäljning eller produktionsvärde av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- c) Trender, metoder för förtäckande och tillvägagångssätt som används vid olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- d) Annan relevant information enligt överenskommelse mellan parterna.

2. Parterna ska samarbeta med varandra och med behöriga internationella organisationer för att bygga upp parternas kapacitet att samla in och utbyta information.

3. Parterna ska betrakta denna information som konfidentiell och endast för parternas bruk, om inte den överförande parten förklarar annat.

Artikel 21

Informationsutbyte om tillämpning

1. Parterna ska med förbehåll för nationell lagstiftning eller gällande internationella fördrag där så är lämpligt utbyta följande information, på eget initiativ eller på begäran av en part som vederbörligen motiverar att informationen är nödvändig för att upptäcka eller utreda olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning:

- a) Register över licenser för de berörda fysiska och juridiska personerna.
- b) Information om identifiering, övervakning och lagföring av fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- c) Register över utredningar och lagföringar.
- d) Register över betalningar för import, export eller skattefri försäljning av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
- e) Närmare uppgifter om beslag av tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning (inbegripet ärendehänvisning i förekommande fall, mängd, värdet av beslagtagna varor, varubeskrivningar, inblandade enheter samt tillverkningsdatum och -orter) och tillvägagångssätt (inbegripet transportmedel, förtäckande, färdvägar och upptäckande).

2. Information som mottagits från parter enligt denna artikel ska uteslutande användas för att uppfylla målen för detta protokoll. Parterna får ange att denna information inte får vidarebefordras utan medgivande från den part som lämnade informationen.

Artikel 22

Informationsutbyte: konfidentialitet och skydd av uppgifter

1. Parterna ska utse de behöriga myndigheter till vilka uppgifter som avses i artiklarna 20, 21 och 24 ska lämnas och meddela parterna vilka myndigheter som utsetts genom konventionens sekretariat.
2. Utbyte av information enligt detta protokoll ska ske med förbehåll för nationell lagstiftning om konfidentialitet och privatliv. Parterna ska enligt ömsesidig överenskommelse skydda all konfidentiell information som utbyts.

Artikel 23

Bistånd och samarbete: utbildning, tekniskt bistånd och samarbete i vetenskapliga, tekniska eller administrativa frågor

1. Parterna ska enligt ömsesidig överenskommelse samarbeta med varandra och/eller genom behöriga internationella och regionala organisationer med att tillhandahålla utbildning, tekniskt bistånd och samarbete i vetenskapliga, tekniska eller administrativa frågor för att uppnå målen för detta protokoll. Detta samarbete kan omfatta överförandet av expertis och lämplig teknik på områdena informationsinsamling, brottsbekämpning, följande och spårande av varor, informationshantering, skydd av personuppgifter, förbud, elektronisk övervakning, kriminalteknisk analys, ömsesidig rättslig hjälp och utlämning.

2. Parterna får vid behov ingå bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser för att främja utbildning, tekniskt bistånd och samarbete i vetenskapliga, tekniska eller administrativa frågor, med beaktande av behoven för parter som är utvecklingsländer och parter som är länder med övergångsekonomier.
3. Parterna ska vid behov samarbeta med att utveckla och efterforska möjligheterna att identifiera det exakta geografiska ursprunget för tobak och tobaksvaror som beslagtogs.

Artikel 24

Bistånd och samarbete: utredning och lagföring av gärningar

1. Parterna ska i enlighet med sin nationella lagstiftning vidta alla nödvändiga åtgärder för att vid behov stärka samarbetet genom multilaterala, regionala eller bilaterala överenskommelser för att förebygga, upptäcka, utreda, lagföra och bestraffa fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning.
2. Varje part ska se till att administrativa myndigheter, regleringsmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter och andra myndigheter som arbetar med att bekämpa olaglig handel med tobak, tobaksvaror eller tillverkningsutrustning (inbegripet rättsliga myndigheter, om detta är tillåtet enligt nationell lagstiftning) samarbetar och utbyter relevant information på nationell och internationell nivå inom de villkor som föreskrivs i dess nationella lagstiftning.

Artikel 25

Skydd av suveränitet

1. Parterna ska fullgöra sina skyldigheter enligt detta protokoll på ett sätt som är förenligt med principerna om jämlikhet mellan stater, om staters territoriella integritet samt om icke-inblandning i andra staters interna angelägenheter.
2. Ingenting i detta protokoll ska berättiga en part att på en annan stats territorium utöva jurisdiktion och utföra funktioner som är förbehållna myndigheterna i denna stat enligt dess nationella lagstiftning.

Artikel 26

Jurisdiktion

1. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14
 - a) när brottet har förövats inom den partens territorium, eller
 - b) när brottet har förövats ombord på ett fartyg som för den partens flagg eller ombord på ett luftfartyg som var registrerat enligt den partens lagar när brottet förövades.
2. Med förbehåll för artikel 25 kan en part också fastställa sin domsrätt över ett sådant brott
 - a) när brottet har förövats mot den parten,
 - b) när brottet har förövats av en medborgare i den parten eller av en statslös person med hemvist inom dess territorium, eller
 - c) när brottet är ett brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 och har förövats utanför partens territorium i avsikt att där begå ett brott som straffbeläggs enligt artikel 14 inom dess territorium.

3. För de syften som avses i artikel 30 ska varje part vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14, när den misstänkta gärningsmannen befinner sig inom dess territorium och parten inte utlämnar personen av det enda skälet att denne är en av dess medborgare.
4. Varje part kan också vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14, när den misstänkta gärningsmannen befinner sig inom dess territorium och parten inte utlämnar denne.
5. Om en part som utövar sin domsrätt med stöd av punkt 1 eller 2 har blivit varskodd eller på annat sätt har fått kännedom om att en eller flera andra parter genomför utredning eller lagföring eller vidtar rättsliga åtgärder rörande samma gärning, ska dessa parter behöriga myndigheter samråda om så är lämpligt för att samordna sina åtgärder.
6. Utan att det påverkar allmänna folkrättsliga grundsatser utesluter detta protokoll inte utövandet av straffrättslig domsrätt som en part har fastställt i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Artikel 27

Samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter

1. Varje part ska på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem vidta effektiva åtgärder
 - a) för att förbättra och, när så behövs, upprätta kommunikationsvägar mellan sina behöriga myndigheter och andra organ och enheter för att främja ett säkert och snabbt informationsutbyte om alla aspekter av brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14,
 - b) för att säkerställa ett verkningsfullt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, andra organ, tullmyndigheter, polismyndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter,
 - c) för att samarbeta med andra parter vid utredning av enskilda ärenden som rör brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 rörande
 - i) identitet, vistelseort och verksamhet beträffande personer som misstänks vara delaktiga i sådana brott eller beträffande vistelseort för andra berörda personer,
 - ii) hur vinning eller egendom som härrör från sådana brott förflyttas, och
 - iii) hur egendom, utrustning eller andra hjälpmedel som har använts eller avses komma till användning vid förövandet av sådana brott förflyttas,
 - d) för att, där så är lämpligt, tillhandahålla erforderliga föremål eller mängder av ämnen för analys- eller utredningsändamål,
 - e) för att underlätta effektiv samordning mellan sina behöriga myndigheter och andra organ och enheter samt främja utbyte av personal och andra sakkunniga, däri inbegripet, med beaktande av bilaterala avtal och överenskommelser mellan de berörda parterna, utplacering av sambandsmän,
 - f) för att utbyta information med andra parter om särskilda medel och metoder som fysiska eller juridiska personer använt för att begå sådana brott, inbegripet, i förekommande fall, rutter och transportmedel och användning av falska identiteter, förändrade eller förfälskade dokument eller andra sätt för att dölja sin verksamhet, och
 - g) för att utbyta upplysningar och på lämpligt sätt samordna förvaltningsåtgärder och andra vidtagna åtgärder som syftar till tidig identifiering av brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14.

2. För att ge verkan åt detta protokoll ska parterna överväga att ingå bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om direkt samarbete mellan sina brottsbekämpande myndigheter och, om sådana avtal eller överenskommelser redan finns, anpassa dem i enlighet med detta. I avsaknad av sådana avtal eller överenskommelser mellan de berörda parterna får de betrakta detta protokoll som grund för ömsesidigt brottsbekämpande samarbete med avseende på brott som omfattas av detta protokoll. När så är lämpligt ska parterna till fullo utnyttja avtal eller överenskommelser, däribland med internationella och regionala organisationer, för att förbättra samarbetet mellan sina brottsbekämpande myndigheter.
3. Parterna ska sträva efter att inom ramen för sina möjligheter samarbeta för att bekämpa gränsöverskridande olaglig handel med tobaksvaror som har bedrivits med hjälp av moderna tekniska hjälpmedel.

Artikel 28

Ömsesidig administrativ hjälp

Parterna ska på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, på begäran eller på eget initiativ, lämna information till varandra för att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftning och annan lagstiftning som är relevant för att förebygga, upptäcka, utreda, lagföra och bekämpa olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning. Parterna ska betrakta denna information som konfidentiell och för begränsad användning, om inte den överförande parten förklarar annat. Sådan information kan omfatta

- a) nya tulltekniker och brottsbekämpningstekniker som bevisats vara effektiva,
- b) nya trender, medel eller metoder för att ägna sig åt olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning,
- c) varor som man vet är föremål för olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning, och närmare uppgifter rörande beskrivning, förpackning, transport och lagring samt metoder som används avseende dessa varor,
- d) fysiska eller juridiska personer som man vet har begått eller varit delaktiga i ett brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14, och
- e) andra uppgifter som kan vara till hjälp för utsedda organ vid riskbedömningar för kontrolländamål och andra brottsbekämpande ändamål.

Artikel 29

Ömsesidig rättslig hjälp

1. Parterna ska i största möjliga utsträckning lämna varandra ömsesidig rättslig hjälp vid brottsutredningar, lagföring och rättsliga förfaranden avseende brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 i detta protokoll.
2. Ömsesidig rättslig hjälp ska i största möjliga utsträckning lämnas i enlighet med den anmodade partens tillämpliga lagar, fördrag, avtal och överenskommelser avseende utredning, lagföring och rättsliga förfaranden i fråga om brott för vilka juridiska personer kan ställas till ansvar med stöd av artikel 15 i detta protokoll i den begärande parten.
3. Ömsesidig rättslig hjälp som ska lämnas enligt denna artikel kan begäras i något av följande syften:
 - a) Upptagande av vittnesmål eller andra utsagor.
 - b) Delgivning av rättegångshandlingar.
 - c) Verkställande av husrannsakan, beslag och frysning.

- d) Undersökning av föremål och platser.
- e) Tillhandahållande av information, bevismaterial och sakkunnigutlåtanden.
- f) Tillhandahållande av handlingar och uppteckningar i original eller i bestyrkt kopia, inbegripet officiella handlingar, bankhandlingar, finansiella handlingar, företagshandlingar och andra handlingar som rör ekonomiska förhållanden eller affärsförhållanden.
- g) Identifiering eller spårande av vinning av brott, egendom, hjälpmedel eller andra föremål för bevisändamål.
- h) Underlättande av att personer deltar frivilligt i den begärande parten.
- i) Varje slag av rättslig hjälp som inte är oförenlig med den anmodade partens nationella lagstiftning.

4. Denna artikel ska inte inverka på åtaganden i annat bilateralt eller multilateralt avtal som helt eller delvis gäller eller kommer att gälla ömsesidig rättslig hjälp.

5. Punkterna 6–24 ska på ömsesidig grund tillämpas på framställningar som görs enligt denna artikel, om inte de berörda parterna är bundna av ett särskilt fördrag eller mellanstatligt avtal om ömsesidig rättslig hjälp. Om parterna är bundna av ett särskilt fördrag eller mellanstatligt avtal om ömsesidig rättslig hjälp ska motsvarande bestämmelser i det fördraget eller mellanstatliga avtalet tillämpas, såvida inte parterna kommer överens om att punkterna 6–24 ska tillämpas i stället. Parterna uppmuntras starkt att tillämpa dessa punkter om samarbetet därigenom underlättas.

6. Parterna ska utse en centralmyndighet som ska ha ansvar och behörighet att ta emot framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och att antingen verkställa dem eller överlämna dem till sina respektive behöriga myndigheter för verkställighet. Om det i en part finns en region eller ett territorium med ett särskilt system för ömsesidig rättslig hjälp, får parten utse en annan centralmyndighet som ska ha samma funktion för ifrågavarande region eller territorium. Centralmyndigheterna ska se till att mottagna framställningar verkställs eller överlämnas för verkställighet på ett riktigt sätt och utan dröjsmål. När centralmyndigheten överlämnar en framställning till en behörig myndighet för verkställighet, ska den befrämja att den snabbt och riktigt verkställs av den behöriga myndigheten. Varje part ska underrätta chefen för konventionens sekretariat om vilken centralmyndighet som har utsetts för detta ändamål vid tidpunkten för ratifikation, godtagande, godkännande, formell bekräftelse av eller anslutning till detta protokoll. Framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och därtill anknutna meddelanden ska överlämnas till de centralmyndigheter som utsetts av parterna. Detta krav ska dock inte inskränka en parts rätt att kräva att sådana framställningar och meddelanden ska överlämnas på diplomatisk väg och, om ärendet är brådskande och om parterna samtycker, via lämpliga internationella organisationer där så är möjligt.

7. Framställningar ska göras skriftligen eller, om så är möjligt, på annat sätt som möjliggör framställning av ett skriftligt meddelande, på ett språk som godtas av den anmodade parten, och på sätt som tillåter denna part att konstatera att dokumentet är äkta. Varje part ska underrätta chefen för konventionens sekretariat om det eller de språk som den godtar vid tidpunkten för ratifikation, godtagande, godkännande, formell bekräftelse av eller anslutning till detta protokoll. I brådskande fall och när parterna är överens därom, får framställningar göras muntligen med efterföljande skriftlig bekräftelse.

8. En framställning om ömsesidig rättslig hjälp ska innehålla följande:

- a) Uppgift om den myndighet som gör framställningen.
- b) Föremålet för och arten av den brottsutredning, den lagföring eller det rättsliga förfarande som framställningen avser samt namnet på den myndighet som handlägger brottsutredningen, lagföringen eller det rättsliga förfarandet jämte upplysningar om vilka uppgifter denna myndighet har.
- c) En sammanställning av de omständigheter som är av betydelse i ärendet utom i de fall framställningen gäller delgivning av rättegångshandlingar.
- d) Uppgift om vilket slag av biträde som begärs samt huruvida den begärande parten önskar att ett särskilt förfarande ska tillämpas.
- e) Uppgift om samtliga berörda personers identitet, adress och nationalitet, där så är möjligt.
- f) Uppgift om det ändamål för vilket bevismaterial, upplysningar eller åtgärder begärs.
- g) Uppgift om de bestämmelser i nationell lagstiftning som är relevanta för brottet och straffet för detta brott.

9. Den anmodade parten får begära ytterligare uppgifter om så är nödvändigt för att kunna verkställa den begärda åtgärden i enlighet med sin nationella lagstiftning eller när det kan underlätta verkställigheten.
10. De åtgärder som framställningen avser ska verkställas enligt den anmodade partens nationella lagstiftning och, i den mån detta inte strider mot denna lagstiftning och där så är möjligt, med tillämpning av de förfaranden som anges i framställningen.
11. Den begärande parten får inte utan föregående samtycke av den anmodade parten överföra eller använda uppgifter eller bevisning som har lämnats av den anmodade parten i andra brottsutredningar, annan lagföring eller andra rättegångar än de som anges i framställningen. Ingenting i denna punkt hindrar att den begärande parten i sina förfaranden röjer uppgifter eller bevisning som bevisar den anklagades oskuld. I så fall ska den begärande parten meddela den anmodade parten före röjandet av uppgifterna eller bevisningen och, på begäran, samråda med den anmodade parten. Om det i undantagsfall inte är möjligt att lämna sådant förhandsmeddelande, ska den begärande parten utan dröjsmål meddela den anmodade parten att röjande har skett.
12. Den begärande parten får kräva att den anmodade parten iakttar sekretess beträffande framställningen och dess innehåll utom i den omfattning som är nödvändig för att verkställa de begärda åtgärderna. Om den anmodade parten inte kan efterkomma en begäran om sekretess, ska den genast meddela den begärande parten.
13. När en person befinner sig inom en parts territorium och denne ska höras som vittne eller sakkunnig av de rättsliga myndigheterna i en annan part, får, när så är möjligt och förenligt med grundsatzerna i nationell lagstiftning, den förstnämnda parten, på begäran av den sistnämnda parten, ge sitt samtycke till att förhandlingen sker genom videokonferens om det inte är möjligt eller önskvärt att vederbörande person uppträder personligen inom den begärande partens territorium. Parter kan komma överens om att förhör ska utföras av en rättslig myndighet i den begärande parten i närvaro av en rättslig myndighet från den anmodade parten.
14. En framställning om ömsesidig rättslig hjälp får avslås om
- framställningen inte gjorts i enlighet med denna artikel,
 - den anmodade parten anser att verkställandet av de begärda åtgärderna sannolikt skulle inkräkta på dess suveränitet, säkerhet, allmänna rättsprinciper (*ordre public*) eller andra väsentliga intressen,
 - den anmodade partens myndigheter enligt nationell lagstiftning skulle vara förhindrade att vidta den begärda åtgärden i fråga om ett liknande brott om brottet varit föremål för utredning, lagföring eller annat rättsligt förfarande enligt deras egen domsrätt,
 - framställningen berör ett brott för vilket straffmaximum i den anmodade parten är mindre än fängelse eller andra former av frihetsberövande i två år eller om lämnande av rättslig hjälp enligt den anmodade partens bedömning skulle medföra en oproportionerligt stor börda för dess resurser i förhållande till brottets allvar, eller om
 - bifall till framställningen skulle strida mot den anmodade partens lagstiftning rörande ömsesidig rättslig hjälp.
15. Ett avslag på en framställning om ömsesidig rättslig hjälp ska motiveras.
16. En part får inte vägra att lämna ömsesidig rättslig hjälp enligt denna artikel med hänvisning till banksekretess.
17. En part får inte avslå en begäran om ömsesidig rättslig hjälp av det enda skälet att brottet också bedöms omfatta skattefrågor.
18. En part får vägra att lämna ömsesidig rättslig hjälp enligt denna artikel med hänvisning till att dubbel straffbarhet inte föreligger. Den anmodade parten får dock när den finner det lämpligt lämna hjälp i den omfattning den efter eget skön beslutar, oberoende av huruvida handlandet skulle utgöra ett brott enligt den anmodade partens nationella lagstiftning.
19. Den anmodade parten ska snarast verkställa en framställning om ömsesidig rättslig hjälp och ska, i största möjliga mån, beakta de tidsfrister som angivits av den begärande parten och för vilka skäl har angivits, helst i framställningen. Den anmodade parten ska tillmötesgå skäligena förfrågningar från den begärande partens sida om hur långt man kommit i handläggningen av framställningen. Den begärande parten ska genast meddela den anmodade parten om när den begärda hjälpen inte längre är påkallad.

20. Ömsesidig rättslig hjälp får uppskjutas av den anmodade parten om verkställandet skulle hindra en pågående brottsutredning, lagföring eller annat rättsligt förfarande.
21. Innan den anmodade parten avslår en framställning med stöd av punkt 14 eller uppskjuter dess verkställighet med stöd av punkt 20, ska den samråda med den begärande parten för att avgöra om hjälpen kan lämnas i sådan tid och på sådana villkor som den anser vara påkallade. Om den begärande parten godtar hjälp på dessa villkor, ska den följa villkoren.
22. Den anmodade parten ska stå för ordinarie kostnader som är förenade med verkställigheten av de begärda åtgärderna, om inte de berörda parterna kommer överens om annat. Om verkställigheten medför eller kommer att medföra stora eller extraordinära kostnader, ska parterna i samråd fastställa vilka villkor som ska gälla för verkställigheten och hur kostnaderna ska fördelas.
23. Den anmodade parten
- a) ska vid en framställning lämna den begärande parten kopior av offentliga handlingar, dokument eller uppgifter som den har i sin besittning, vilka enligt dess nationella lagstiftning är tillgängliga för allmänheten, och
 - b) kan, enligt egen bedömning, helt, delvis eller med sådana förbehåll som den anser vara lämpliga, lämna den begärande parten kopior av offentliga handlingar, dokument eller uppgifter som den har i sin besittning, vilka enligt dess lagstiftning inte är tillgängliga för allmänheten.
24. Parterna ska om så behövs överväga att sluta bilaterala och multilaterala avtal eller överenskommelser som skulle gagna, förverkliga eller stärka bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 30

Utlämning

1. Denna artikel ska tillämpas på brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 14 i detta protokoll när
 - a) den som begärs utlämnad befinner sig inom den anmodade partens territorium,
 - b) det brott för vilket utlämning begärs är straffbelagt enligt både den begärande och den anmodade partens nationella lagstiftning, och
 - c) det för brottet är föreskrivet ett maximalt fängelsestraff eller annan form av frihetsberövande på minst fyra år eller ett strängare straff eller en kortare period som överenskommit av de berörda parterna i enlighet med bilaterala eller multilaterala fördrag eller andra internationella avtal.
2. Varje brott på vilket denna artikel är tillämplig ska betraktas som utlämningsbart brott i varje utlämningsavtal som redan gäller mellan parter. Parterna förbinder sig att ta med dessa brott som utlämningsbara brott i varje utlämningsavtal som kan komma att slutas mellan dem.
3. Om en part, som för utlämning ställer som villkor att det ska finnas ett utlämningsavtal, mottar en begäran om utlämning från en annan part med vilken den inte har slutit ett sådant avtal, får den betrakta detta protokoll som rättslig grund för utlämning i fråga om varje brott på vilket denna artikel är tillämplig.
4. Parter, som för utlämning inte ställer som villkor att det ska finnas ett utlämningsavtal, ska betrakta sådana brott som avses i den här artikeln som utlämningsbara brott mellan dem.
5. För utlämning ska gälla de villkor som föreskrivs i den anmodade partens lagstiftning eller tillämpliga utlämningsavtal, däri bland annat inbegripet villkor avseende krav på lägsta straff för utlämning och de grunder som får åberopas av den anmodade parten för att vägra utlämning.

6. Parterna ska, med hänsynstagande till sin nationella lagstiftning, sträva efter att underlätta utlämningsförfaranden och förenkla de bevisrättsliga krav som gäller för brott på vilka denna artikel är tillämplig.
7. Om en part inom vars territorium en misstänkt befinner sig inte utlämnar vederbörande för ett brott som täcks av den här artikeln endast av det skälet att denne är medborgare i denna stat, ska den, efter framställning av den begärande parten, vara skyldig att utan oskäligt dröjsmål hänskjuta saken till sina behöriga myndigheter för lagföring. Dessa myndigheter ska fatta beslut och vidta åtgärder på samma sätt som vid andra brott av liknande art i enlighet med den partens nationella lagstiftning. Parterna ska samarbeta, särskilt i fråga om processuella och bevisrättsliga aspekter, för att säkerställa lagföringens effektivitet.
8. När en part enligt sin nationella lagstiftning endast kan utlämna eller på annat sätt överlämna en av sina medborgare på villkor att denne återbördas till parten i fråga för att avtjäna det straff som denne ådömts i den rättegång eller de rättsliga förfaranden för vilka utlämningen eller överlämnandet av denne begärdes och parten i fråga och den begärande parten är införstådda med detta alternativ och de andra villkor som de bedömer som lämpliga, ska sådan villkorlig utlämning eller sådant villkorligt överlämnande vara tillräckligt för att uppfylla villkoren i punkt 7.
9. Om utlämning som begärs för att verkställa en ådömd påföljd vägras på grund av att den person som begärs utlämnad är medborgare i den anmodade parten, ska denna part, om dess lagstiftning tillåter det och det står i överensstämmelse med de krav den lagstiftningen uppställer, på framställning av den begärande parten överväga att låta verkställa den påföljd som har ådömts eller återstående del därav enligt den begärande partens lagstiftning.
10. Varje person mot vilken rättsliga åtgärder vidtas i samband med brott på vilka denna artikel är tillämplig ska garanteras rättvis behandling i alla faser av lagföringen, däribland att åtnjuta alla de rättigheter och garantier som tillerkänns personer i den parts nationella lagstiftning inom vars territorium personen befinner sig.
11. Ingenting i detta protokoll ska tolkas som att det skulle innebära en skyldighet att utlämna, om den anmodade parten har grundad anledning att anta att framställningen har gjorts i syfte att åtala eller straffa en person på grund av personens kön, ras, trosuppfattning, nationalitet, etniska ursprung eller politiska uppfattning eller att bifall till framställningen skulle kunna vara till förfång för personen på någon av dessa grunder.
12. En part får inte avslå en begäran om utlämning av det enda skälet att brottet också bedöms omfatta skattefrågor.
13. Innan den anmodade parten avslår en begäran om utlämning, ska den, där så är lämpligt, samråda med den begärande parten för att ge den tillfälle att ange sin inställning och lämna upplysningar om anklagelserna.
14. Parterna ska sträva efter att sluta bilaterala och multilaterala avtal och överenskommelser för att möjliggöra utlämning eller effektivisera utlämningsförfarandet. Om parterna är bundna av ett befintligt fördrag eller en mellanstatlig överenskommelse ska motsvarande bestämmelser i det fördraget eller den mellanstatliga överenskommelsen tillämpas, såvida inte parterna kommer överens om att punkterna 1–13 ska tillämpas i stället.

Artikel 31

Åtgärder för att säkerställa utlämning

1. Med förbehåll för bestämmelserna i sin nationella lagstiftning och i utlämningsavtal som den har ingått, kan den anmodade parten, om den finner att omständigheterna så kräver och om ärendet är brådskande, på framställning från den begärande parten ta en person som har begärts utlämnad och som uppehåller sig inom dess territorium i förvar eller vidta andra lämpliga åtgärder för att säkerställa personens närvaro vid utlämningsförfarandet.
2. Åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 1 ska i överensstämmelse med nationell lagstiftning på lämpligt sätt och utan dröjsmål meddelas den begärande parten.

3. Varje person mot vilken åtgärder vidtas i enlighet med punkt 1 ska ha rätt att
 - a) utan dröjsmål kommunicera med den närmaste lämpliga företrädaren för den stat som personen är medborgare i eller, om personen är statslös, den stat inom vars territorium personen är stadigvarande bosatt, och
 - b) få besök av en företrädare för den staten.

DEL VI

RAPPORTERING*Artikel 32***Rapportering och utbyte av information**

1. Varje part ska till partsmötet, via konventionens sekretariat, lämna periodiska rapporter om hur parten genomfört detta protokoll.
2. Rapporternas format och innehåll ska beslutas av partsmötet. Dessa rapporter ska utgöra en del av det regelbundna rapporteringsinstrumentet enligt WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.
3. Innehållet i de periodiska rapporter som avses i punkt 1 ska beslutas med beaktande av bland annat följande:
 - a) Information om lagstiftningsåtgärder, exekutiva, administrativa eller andra åtgärder som vidtagits för att genomföra detta protokoll.
 - b) I förekommande fall information om svårigheter eller hinder som parten har mött vid genomförandet av detta protokoll och om de åtgärder som vidtagits för att överkomma dessa hinder.
 - c) I förekommande fall information om finansiellt och tekniskt stöd som lämnats eller mottagits för aktiviteter som avser eliminering av olaglig handel med tobaksvaror.
 - d) Den information som anges i artikel 20.

Om relevanta uppgifter redan har samlats in som en del av partskonferensens rapporteringsmekanism, ska partsmötet inte samla in samma uppgifter.

4. Partsmötet ska i enlighet med artiklarna 33 och 36 överväga arrangemang för att på begäran hjälpa de parter som är utvecklingsländer eller länder med övergångsekonomier att uppfylla sina skyldigheter enligt denna artikel.
5. Rapportering av information enligt de artiklarna ska ske med förbehåll för nationell lagstiftning om konfidentialitet och privatliv. Parterna ska enligt ömsesidig överenskommelse skydda all konfidentiell information som rapporteras eller utbyts.

DEL VII

INSTITUTIONELLA DISPOSITIONER OCH FINANSIELLA RESURSER*Artikel 33***Partsmötet**

1. Ett partsmöte inrättas härmed. Partsmötets första möte ska sammankallas av konventionens sekretariat omedelbart före eller omedelbart efter nästa regelbundna möte med partskonferensen som följer på detta protokolls ikraftträdande.

2. Därefter ska partsmötets regelbundna möten sammankallas av konventionens sekretariat, omedelbart före eller omedelbart efter partskonferensens regelbundna möten.
3. Partsmötet kan hålla extraordinarie möten när mötet finner det nödvändigt, eller på någon av parternas skriftliga begäran, under förutsättning att denna begäran, inom sex månader från det att konventionens sekretariat underrättat parterna om den, stöds av minst en tredjedel av parterna.
4. Arbetsordningen och de finansiella reglerna för partskonferensen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll ska gälla i tillämpliga delar för partsmötet om inte partsmötet beslutar annat.
5. Partsmötet ska regelbundet granska protokollets tillämpning och fatta de beslut som krävs för att främja ett effektivt genomförande av det.
6. Partsmötet ska besluta om omfattningen och mekanismen för de frivilligt fastställda bidragen från parterna i detta protokoll för protokollets funktion samt om andra möjliga resurser för dess genomförande.
7. Vid varje ordinarie möte ska partsmötet anta en budget och en arbetsplan för räkenskapsperioden fram till nästa ordinarie möte, vilka inte ska vara samma som budgeten och arbetsplanen för WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

Artikel 34

Sekretariat

1. Konventionens sekretariat ska vara sekretariat för detta protokoll.
2. Konventionens sekretariats funktioner i dess roll som sekretariat för detta protokoll ska vara följande:
 - a) Organisera partsmötets och varje underorgans möten samt möten i arbetsgrupper och andra organ som inrättats av partsmötet och tillhandahålla de tjänster som behövs.
 - b) Ta emot, analysera och vidarebefordra, samt vid behov lämna feedback till berörda parter och till partsmötet på rapporter som det mottar enligt detta protokoll och underlätta informationsutbyte mellan parterna.
 - c) På begäran stödja parterna, särskilt de parter som är utvecklingsländer och länder med övergångsekonomier, med att sammanställa, inge och utbyta den information som krävs enligt bestämmelserna i detta protokoll och med att ge bistånd när det gäller att identifiera tillgängliga resurser för att underlätta genomförandet av skyldigheterna enligt detta protokoll.
 - d) Upprätta rapporter om sin verksamhet enligt detta protokoll under ledning av partsmötet och överlämna dem till partsmötet.
 - e) Under ledning av partsmötet säkerställa den samordning som krävs med behöriga internationella och regionala mellanstatliga organisationer och andra organ.
 - f) Under ledning av partsmötet vidta de administrativa eller avtalsmässiga dispositioner som kan krävas för ett effektivt fullgörande av dess funktioner som sekretariat för detta protokoll.
 - g) Ta emot och granska ansökningar från mellanstatliga och icke-statliga organisationer som önskar ackrediteras som observatörer vid partsmötet, och samtidigt säkerställa att dessa inte har anknytning till tobaksindustrin, samt lägga fram de granskade ansökningarna för partsmötet för övervägande.
 - h) Utföra andra sekretariatsfunktioner som anges i detta protokoll samt övriga funktioner som kan komma att beslutas av partsmötet.

*Artikel 35***Förhållandet mellan partsmötet och mellanstatliga organisationer**

För att tillhandahålla tekniskt och finansiellt samarbete som krävs för att uppnå målet för detta protokoll kan partsmötet begära samarbete av behöriga internationella och regionala mellanstatliga organisationer, inbegripet finansierings- och utvecklingsinstitutioner.

*Artikel 36***Finansiella resurser**

1. Parterna erkänner de finansiella resursernas viktiga roll för att uppnå målet för detta protokoll och bekräftar vikten av artikel 26 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll för uppnåendet av konventionens mål.
2. Varje part ska finansiellt stödja sin nationella verksamhet med syfte att uppnå målet för detta protokoll, i överensstämmelse med nationella planer, prioriteringar och program.
3. Parterna ska där så är lämpligt främja utnyttjandet av bilaterala, regionala, subregionala och andra multilaterala kanaler för att tillhandahålla medel för att stärka kapaciteten för parter som är utvecklingsländer eller länder med övergångsekonomier att uppnå målen för detta protokoll.
4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18 uppmantras parterna att, med förbehåll för nationell lagstiftning och politik och där så är lämpligt, använda all konfiskerad vinning av brott som härrör från olaglig handel med tobak, tobaksvaror och tillverkningsutrustning för att uppnå de mål som anges i detta protokoll.
5. De parter som är företrädare i relevanta regionala och internationella mellanstatliga organisationer och i finansierings- och utvecklingsinstitutioner ska uppmanas dessa organ att finansiellt stödja parter som är utvecklingsländer eller länder med övergångsekonomier för att hjälpa dem att uppfylla sina skyldigheter enligt detta protokoll, utan att detta begränsar rätten att delta i dessa organisationer.
6. Parterna är eniga om följande:
 - a) För att hjälpa parterna att uppfylla sina skyldigheter enligt detta protokoll bör alla relevanta potentiella och existerande resurser som är tillgängliga för aktiviteter som har avseende på målet för detta protokoll mobiliseras och användas till förmån för alla parter, i synnerhet parter som är utvecklingsländer eller länder med övergångsekonomier.
 - b) Konventionens sekretariat ska på begäran ge råd till parter som är utvecklingsländer eller länder med övergångsekonomier om tillgängliga finansieringsmöjligheter för att hjälpa dem att uppfylla sina skyldigheter enligt detta protokoll.
7. Parterna får kräva att tobaksindustrin ska stå för kostnader som har samband med en parts skyldighet att uppnå målen för detta protokoll, med iakttagande av artikel 5.3 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.
8. Parterna ska, med förbehåll för sin nationella lagstiftning, sträva efter att göra genomförandet av detta protokoll självfinansierande, inbegripet genom uttag av skatter och andra former av avgifter på tobaksvaror.

DEL VIII

TVISTLÖSNING*Artikel 37***Tvistlösning**

Lösning av tvister mellan parterna beträffande tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll regleras av artikel 27 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

DEL IX

PROTOKOLLETS VIDARE UTVECKLING*Artikel 38***Ändringar i detta protokoll**

1. Varje part får föreslå ändringar i detta protokoll.
2. Ändringar i detta protokoll ska övervägas och antas av partsmötet. Texten till en föreslagen ändring i detta protokoll ska tillställas parterna av konventionens sekretariat minst sex månader före det möte då ändringen föreslås bli antagen. Konventionens sekretariat ska också meddela föreslagna ändringar till signatärerna till detta protokoll och för kännedom till depositarien.
3. Parterna ska göra alla ansträngningar för att nå konsensus om varje föreslagen ändring i detta protokoll. Om alla ansträngningar att nå konsensus har misslyckats, och ingen överenskommelse har kommit till stånd, ska ändringen som en sista utväg antas med tre fjärdedelars majoritet av de parter som är närvarande och röstar vid mötet. Vid tillämpningen av denna artikel avses med *parter som är närvarande och röstar* alla parter som är närvarande och röstar för eller emot förslaget. Varje antagen ändring ska av konventionens sekretariat meddelas depositarien, som ska vidarebefordra den till alla parter för godtagande.
4. Instrument om godtagande av en ändring ska deponeras hos depositarien. En ändring som antagits i enlighet med punkt 3 i träder i kraft för de parter som godtagit den nittio dagar efter den dag depositarien mottog ett instrument om godtagande från minst två tredjedelar av parterna.
5. Ändringen träder i kraft för varje annan part nittio dagar efter den dag då denna part hos depositarien deponerade ett instrument om godtagande av ändringen.

*Artikel 39***Antagande av och ändringar i bilagor till detta protokoll**

1. Varje part får lägga fram förslag om en bilaga till detta protokoll och får föreslå ändringar i bilagor till detta protokoll.
2. Bilagor ska endast innehålla förteckningar, formulär och annat beskrivande material som rör procedurfrågor eller vetenskapliga, tekniska eller administrativa frågor.
3. Bilagor till detta protokoll och ändringar av dem ska föreslås, antas och träda i kraft i enlighet med det förfarande som anges i artikel 38.

DEL X

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 40***Reservationer**

Inga reservationer får göras mot detta protokoll.

*Artikel 41***Frånträde**

1. En part kan när som helst efter två år från den dag då detta protokoll trädde i kraft för den parten frånträda protokollet genom en skriftlig underrättelse till depositarien.
2. Varje sådant frånträde träder i kraft ett år efter den dag då depositarien mottog underrättelsen om frånträde, eller den senare dag som kan anges i underrättelsen om frånträde.
3. Varje part som frånträder WHO:s ramkonvention om tobakskontroll ska anses även ha frånträtt detta protokoll, med verkan från och med den dag då den frånträdde WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

*Artikel 42***Rösträtt**

1. Varje part i detta protokoll ska ha en röst, utom i de fall som föreskrivs i punkt 2.
2. Regionala organisationer för ekonomisk integration ska i frågor inom sitt kompetensområde ha rätt till lika många röster som det antal av deras medlemsstater som är parter i konventionen. En sådan organisation får inte utöva sin rösträtt om någon av dess medlemsstater utövar sin rösträtt och vice versa.

*Artikel 43***Undertecknande**

Detta protokoll ska vara öppet för undertecknande för alla parter i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll vid Världshälsoorganisationens högkvarter i Genève från och med den 10 januari 2013 till och med den 11 januari 2013 och därefter vid Förenta nationernas högkvarter i New York till och med den 9 januari 2014.

*Artikel 44***Ratifikation, godtagande, godkännande, formell bekräftelse eller anslutning**

1. Detta protokoll ska vara föremål för ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning av stater och formell bekräftelse eller anslutning av regionala organisationer för ekonomisk integration som är parter i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll. Det ska vara öppet för anslutning från och med dagen efter den dag det stängs för undertecknande. Instrument om ratifikation, godtagande, godkännande, formell bekräftelse eller anslutning ska deponeras hos depositarien.
2. En regional organisation för ekonomisk integration som blir part utan att någon av dess medlemsstater är part ska vara bunden av alla skyldigheter enligt detta protokoll. I det fall en eller flera medlemsstater i en sådan organisation är parter ska organisationen och dess medlemsstater besluta om sina respektive förpliktelser vad gäller fullgörandet av deras skyldigheter enligt detta protokoll. I sådana fall ska organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt detta protokoll.
3. Regionala organisationer för ekonomisk integration ska i sina instrument om formell bekräftelse eller instrument om anslutning ange omfattningen av sin behörighet på områden som regleras i detta protokoll. Organisationerna ska också informera depositarien, som i sin tur ska informera parterna, om varje väsentlig ändring av omfattningen av behörigheten.

*Artikel 45***Ikraftträdande**

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter den dag det fjortonde instrumentet om ratifikation, godtagande, godkännande, formell bekräftelse eller anslutning deponerades hos depositarien.
2. För varje part i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll som ratificerar, godtar, godkänner eller formellt bekräftar detta protokoll eller ansluter sig till det efter det att de villkor för ikraftträdande som anges i punkt 1 har uppfyllts, träder detta protokoll i kraft den nittionde dagen efter den dag då den deponerade sitt instrument för ratifikation, godtagande, godkännande, anslutning eller formell bekräftelse.
3. Vid tillämpningen av denna artikel ska instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver dem som deponerats av medlemsstater i organisationen.

*Artikel 46***Depositarie**

Förenta nationernas generalsekreterare ska vara depositarie för detta protokoll.

*Artikel 47***Autentiska texter**

Originalen till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.
